

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
16. marts 2022

Forslag om ændring af direktiv(EU) 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og ophævelse af direktiv 2003/55/EF, og senest ændret ved direktiv 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv 2009/73/EF

KOM (2021) 803

Notatet oversendes tillige til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat forslag til revision af det europæiske gasdirektiv. Forslaget er et supplement til Kommissionens samlede "Fit-for-55"-pakke, som har til formål at reducere EU's drivhusgasudledninger med 55 pct. i 2030 ift. 1990-niveauet.

Med revisionen foreslår Kommissionen tiltag, der skal understøtte et europæisk marked for vedvarende og kulstoffattige gasser. Ifølge forslaget skal vedvarende og kulstoffattige gasser gradvist erstatte fossil gas og dermed bidrage til at nå EU's samlede mål om klimaneutralitet i 2050. Der introduceres bl.a. regler, som skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder, udvide eksisterende forbrugerrettigheder og fremme forbrugerengagement.

Forslaget indeholder regler, som skal understøtte effektiv markedsadgang til og transport af vedvarende og kulstoffattige gasser gennem gasinfrastrukturen. Der indgår også forslag om ny og selvstændig regulering af brintinfrastruktur, som også bygger på, at der skal sikres en effektiv adgang til brintsystemer og til et kommende europæisk brintmarked.

Forslaget indeholder nye regler om, at der skal være en mere integreret systemplanlægning på gasområdet med en 10-årig tidshorisont, som især skal redegøre for planlagte investeringer og lukninger. Forslaget forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at medføre samfunds- og statsfinansielle omkostninger. Det er dog ikke muligt på nuværende tidspunkt at kvantificere disse konsekvenser.

Regeringen hilser det overordnede formål med revisionsforslaget velkommen som et vigtigt bidrag til indfrielsen af EU's klimamål. Regeringen vil arbejde for en ambitiøs

og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, herunder at få etableret et velfungerende marked med særligt fokus på vedvarende gasser.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 15. december 2021 fremsat et forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om revision af det europæiske gasdirektiv, KOM (2021) 803. Forslaget er fremsat som et supplement til "Fit-for-55-pakken", der skal realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet. Forslaget supplerer forordningsforslaget, KOM (2021) 804, som Europa-Kommissionen har fremsat samtidig.

Forslaget skal understøtte den europæiske klimalov og spiller sammen med Kommissionens forslag om at revidere VE-direktivet og EE-direktivet. Europa-Parlamentet og Rådet forhandler i øjeblikket disse forslag. Forslaget er et væsentligt virkemiddel til at indfri ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser", KOM (2022) 108.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294]. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16.2.2022.

3. Formål og indhold

Forslagets primære formål er at fremme anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser og udfasning af naturgas med henblik på at indfri EU's klimamål for 2030 og målet klimaneutralitet i 2050. Kommissionen har fremsat forslaget om en revision af gasmarkedsreglerne som en del af opfølgningen på Kommissionens strategier for hhv. sektorintegration og brint fra juli 2020.

Forslaget indeholder følgende ændringer til det eksisterende direktiv:

Forbrugerrettigheder og forbrugerengagement

Forslaget indeholder regler, der skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder og styrke eksisterende forbrugerrettigheder for gasforbrugere samt skabe rammer for øget forbrugerengagement. Medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at forbrugere med ønske om at skifte gasleverandør ikke må vente længere end tre uger fra et leverandørskifte er bestilt, til det træder i kraft.

Endvidere lægges der op til, at det fra 2026 højst må tage 24 timer at skifte leverandør. Kommissionen lægger også op til, at der mindst skal være én uafhængig markedsdækkende prisportal, hvor forbrugere på en nem og overskuelig måde kan sammenligne priser og vilkår og gøre brug af deres ret til at skifte leverandør, ligesom at forbrugere skal have ret til at have mere end én leverandør af naturgas eller brint.

Ifølge forslaget får alle forbrugere endvidere ret til at få installeret en intelligent gasmåler. Medlemsstaterne skal sikre denne ret, men medlemsstaterne får dog samtidig

mulighed for at knytte en generel udrulning af intelligente målere sammen med en samfundsøkonomisk cost-benefit-analyse, således at medlemsstaten kun behøver at indføre intelligente målersystemer, hvis det vurderes at være omkostningseffektivt. Medlemsstaten skal gentage cost-benefit analysen mindst hvert fjerde år.

Forslaget introducerer også nye begreber i form af aktive kunder og borgerenergifællesskaber for gas. Sådanne aktive forbrugerfællesskaber skal ifølge forslaget kunne agere som forbrugere, producenter eller leverandører af gas på linje med traditionelle naturgasaktører.

Forslagets regler om forbrugerrettigheder og forbrugerengagement svarer i stor udstrækning til regler, som allerede er implementeret på el-området.

Tredjepartsadgang til gasinfrastruktur

Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at virksomheder der producerer vedvarende og kulstoffattige gasser får adgang til gasinfrastrukturen, uanset om gasserne fra produktionen skal transporteres gennem distributions- eller transmissionssystemet. Det samme gælder for borgerenergifællesskaber inden for gas i det omfang, sådanne fællesskaber driver distributionsnet.

Medlemsstaterne skal sørge for, at brugere af gassystemerne sikres en effektiv adgang til gasinfrastrukturen (tredjepartsadgang), som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende vilkår, herunder til gaslagre og til offshore gasinfrastruktur (opstrømsinfrastruktur). For gaslagre lægger forslaget op til, at medlemsstaterne i valget af proceduren for adgang hertil (som kan være forhandlet eller reguleret) nu skal tage højde for resultaterne af den fælles og nationale risikovurdering, som skal foretages efter den europæiske forsyningssikkerhedsforordning. Dvs. at medlemsstaterne med forslaget også skal inddrage forsyningssikkerhed som et element, når medlemsstaterne vurderer, om der skal være forhandlet (ureguleret) eller reguleret adgang (dvs. hvor selskabets priser og vilkår og/eller metoder til fastsættelse af priser og vilkår bliver myndighedsgodkendt før de træder i kraft). Forhandlet adgang vælges typisk, hvis der er tilstrækkelig konkurrence eller alternativer på et marked.

Tredjepartsadgang til brintinfrastruktur

Med forslaget skal medlemsstaterne sikre, at der er reguleret adgang til brintnet med offentliggjorte tariffer, som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og som de regulerende myndigheder har godkendt. Medlemsstaterne kan dog beslutte, at der skal være forhandlet adgang til brintnet indtil 2031 for at give operatørerne fleksibilitet og for at undgå unødvendige administrative byrder og omkostninger i en fase, hvor der er brug for en hurtig opskalering af produktion af brint.

Medlemsstaterne skal dertil sikre, at der indføres et system med reguleret adgang til brintlagre, hvor tariffer eller tarifmetoder er godkendt af de regulerende myndigheder.

Forslaget lægger endelig op til, at medlemsstaten skal indføre et system med forhandlet adgang til brintterminaler, hvor den regulerende myndighed blot skal overvåge adgangsvilkår og deres indvirkning på markedet.

Pligter for transmissionssystemoperatører og lageroperatører

Ifølge forslaget pålægges transmissionssystemoperatører og lageroperatører at drive og udvikle deres systemer på en sikker og effektiv måde. Samtidig skal disse tage hensyn til de forpligtelser, som vil følge af den kommende forordning om metanudledninger i energisektoren, som der henvises til i forslaget.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører samarbejde med distributionssystemoperatører for at sikre, at tilknyttede markedsaktører kan deltage effektivt i detail-, engros- og balancemarkeder. Der lægges endvidere op til, at transmissionssystemoperatører skal sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i gassystemet i overensstemmelse med gældende standarder for gaskvalitet.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. De regulerende myndigheder skal godkende disse vilkår. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise økonomisk rimelige og teknisk mulige anmodninger om at blive koblet på systemet.

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne beslutte, at et eller flere af transmissionssystemoperatørens opgaver bliver tildelt en transmissionssystemoperatør, som er en anden end den, som ejer transmissionssystemet. Den, som ejer et transmissionssystem, har som udgangspunkt ansvaret for de opgaver, som påhviler en transmissionssystemoperatør.

Distributionssystemer

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører samarbejde med transmissionssystemoperatører og andre infrastrukturoperatører om at planlægge systemdrift og -ændringer. Dette skal sikre, at vedvarende og kulstoffattige gasser (og brint), som føres ind i gassystemet på distributionsniveau får tilstrækkelig adgang til transmissionsniveauet. Forslaget forpligter endvidere distributionsselskaber til at tilslutte producenter af vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet, hvis anmodninger om adgang kan gennemføres teknisk, og hvis de er økonomisk velfunderede.

Ifølge forslaget skal enhver distributionssystemoperatør sikre, at operatørens distributionssystem kan imødekomme en rimelig efterspørgsel for gasdistribution på langt sigt, og at systemet drives og udvikles som et sikkert og effektivt system, hvor der tages hensyn til miljøet, energieffektivitet og de forpligtelser, som følger af forslaget til en forordning om metanudledninger i energisektoren.

Det foreslås endvidere, at de nationale regulerende myndigheder kan beslutte, at distributionssystemoperatører skal være ansvarlige for at sikre gaskvaliteten i deres faciliteter i henhold til gældende regler for gaskvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften, når der tilføres vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet.

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise anmodninger om at blive koblet på systemet, som er økonomisk rimelige og teknisk mulige.

Ifølge forslaget skal distributionssystemer i visse tilfælde kunne betragtes som lukkede distributionssystemer. Et distributionssystem kan blive klassificeret som lukket, hvis det transporterer gas inden for et industrielt eller kommercielt område, som er geografisk afgrænset, og hvis det i udgangspunktet ikke transporterer gas til private forbrugere. Det foreslås, at medlemsstater skal kunne bestemme, at de regulerende myndigheder kan undtage operatører af lukkede distributionssystemer fra hovedreglen om, at tariffer (eller tarifmetoder) for adgang til systemet skal godkendes af myndighederne, før de kan træde i kraft.

Dedikeret brintinfrastruktur

Ifølge forslaget forpligtes brintoperatører (operatører af net, lager eller terminal) til at drive og udvikle infrastruktur på en sikker og effektiv måde. Derudover pålægges operatørerne at samarbejde tæt med tilkoblede og tilstødende brintnet. Brintoperatører må ikke diskriminere mellem forskellige typer af systembrugere og skal give alle systembrugere de nødvendige informationer for at sikre effektiv systemadgang. Brintoperatører skal indsende rapporter om brintlæk (og genopretningstiltag) til de relevante myndigheder.

Det foreslås endvidere, at operatører af brintnet kan have ansvaret for brintkvaliteten i deres net i henhold til gældende regler for brintkvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften. De regulerende myndigheder skal i så fald godkende dette.

Ifølge forslaget pålægges enhver operatør af brintnet at bygge tilstrækkeligt grænseoverskridende kapacitet til at integrere europæisk brintinfrastruktur, så alle anmodninger om brintkapacitet, som er økonomisk rimelige og teknisk gennemførlige, bliver imødekommet.

Det foreslås i øvrigt, at *eksisterende* brintnet kan få en tidsbegrænset dispensation fra en række bestemmelser i direktivforslaget og en række bestemmelser i forslaget til en revideret gasforordning – f.eks. bestemmelserne om tredjepartsadgang. Det er en betingelse for at opnå dispensation, at det relevante brintnet er en del af en vertikalt integreret virksomhed på datoen for forslagets ikrafttræden.

Dispensationen udløber senest den 31. december 2031, men den kan også udløbe, hvis den vertikalt integrerede virksomhed selv anmoder om det, eller hvis brintnettet bliver koblet på et andet brintnet eller udvider kapaciteten.

Forslaget lægger op til, at geografisk afgrænsede brintnet skal kunne undtages for regler om ejermæssig adskillelse frem til den 31. december 2030. Et brintnet er geografisk afgrænset, hvis det kun transporterer brint fra ét entry-punkt og frem til et begrænset antal exit-punkter inden for et geografisk afgrænset industriområde. Reglerne om ejermæssig adskillelse fastlægger, at ejeren af infrastruktur ikke samtidig må handle og producere gas. De geografisk afgrænsede brintsystemer skal ligeledes kunne undtages fra evt. fremtidige europæiske netregler for brint, som den europæiske sammenslutning af brintoperatører (ENNOH, der oprettes med den reviderede gasforordning) pålægges at udvikle. Efter 2030 skal undtagelsen bortfalde, hvis brintsystemet forbindes med andre brintsystemer, eller hvis en producent af vedvarende brint ønsker adgang til det afgrænsede brintsystem.

Forslaget lægger op til at indføre finansieringsmekanismer for grænseoverskridende brintinfrastruktur, som er med i den europæiske 10-årige netudviklingsplan (TYNDP) men som ikke i regi af den europæiske infrastrukturforordning (TEN-E-forordningen) er klassificeret som et "projekt af fælles interesse" (PCI). TYNDP er den samlede europæiske plan for en koordineret udvikling af grænseoverskridende net. Den europæiske sammenslutning af transmissionssystemoperatører (ENTSOG) skal opdatere planen hvert andet år, og planen skal bygge på de enkelte medlemsstaters nationale planer. Planen skal have en 10-årig tidshorizont.

Finansieringsmekanismer for grænseoverskridende projekter kendes fra den eksisterende gasregulering. Der skal i henhold til forslaget træffes en koordineret afgørelse af de relevante landes regulerende myndigheder. Afgørelsen skal fastlægge en fordelingsnøgle på tværs af relevante grænsepunkter, dvs. fordele omkostningerne mellem de relevante brintoperatører i forhold til, hvilke fordele de enkelte operatører har af projektet. Afgørelsen skal desuden være baseret på en cost-benefit analyse, som de projektansvarlige skal vedlægge deres anmodning om en afgørelse, som de sender til de relevante regulerende myndigheder.

Integreret systemplanlægning

Forslaget introducerer også nye regler om den nationale netplanlægning, hvor transmissionsystemoperatører ifølge forslaget skal udarbejde en netudviklingsplan mindst hvert andet år. Planen skal have en 10-årig horisont ligesom den europæiske plan. Samtidig skal den bygge på scenarier og fremskrivninger, der ikke blot omfatter transmission men også distribution, lager og evt. andre relevante infrastrukturoperatører – altså bygge på et bredt samarbejde på tværs af hele gassystemet. Den nationale plan skal indgå i den overordnede 10-årige europæisk netudviklingsplan (TYNDP). Den nationale plan skal også vurdere, om der findes alternativer til fysiske anlægsinvesteringer, herunder tiltag på efterspørgselssiden, og den skal inddrage "energieffektivitet først" princippet, som er et centralt element i forslaget til den igangværende revision

af energieffektivitetsdirektivet. Det bærende hensyn bag dette princip er, at energiforbruget kan reduceres generelt via energieffektiviseringer i f.eks. bygninger, transport og energitransport. Dette er et naturligt udgangspunkt i stedet for at foretage investeringer for at producere ny energi til at imødekomme et for stort behov. De regulerende myndigheder kan efter forslaget kræve, at den nationale transmissionssystemoperatør ændrer sin 10-årige netudviklingsplan.

Ifølge forslaget skal operatører af brintnet regelmæssigt indsende en oversigt over den brintinfrastruktur, som de har til hensigt at udvikle. Oversigten skal indsendes til de regulerende myndigheder, som også bestemmer, hvor ofte disse oversigter skal udarbejdes og indsendes. Brintlagre og brintterminaler skal bidrage med relevante oplysninger til oversigten. De regulerende myndigheder skal vurdere oversigten.

De regulerende myndigheder

Med forslaget lægges der op til, at de regulerende myndigheder fra den 1. januar 2031 skal godkende tariffer eller metoder til tariffastsættelse for adgang til brintsystemer, ligesom de regulerende myndigheder skal overvåge brintkvaliteter og vurdere og udtale sig om brintoperatørers planlagte udvikling af brintinfrastruktur.

Der lægges også op til, at de regulerende myndigheder skal samarbejde tæt om at sikre, at de europæiske sammenslutninger (ENTSOG, ENNOH og EU DSO) lever op til deres forpligtelser ifølge direktivet, gasforordningen og de europæiske netregler, som bliver vedtaget med hjemmel i forordningen.

Herudover lægger forslaget op til at give øgede beføjelser til de regulerende myndigheder på områder, hvor medlemsstaterne hidtil har haft kompetencen. Dette er f.eks. tilfældet i forhold til kompetencen til at godkende/ændre i den nationale netudviklingsplan fra transmissionssystemoperatøren. Her ligger kompetencen i Danmark hos medlemsstaten, men ifølge forslaget skal den ligge hos de regulerende myndigheder. Det er også de regulerende myndigheder, som ifølge forslaget skal fastsætte kriterier for, hvilket regime (forhandlet eller reguleret) der skal gælde for adgang til gaslagre. I dag er det medlemsstaten, der gør dette eller bestemmer, hvilken myndighed der skal gøre det.

Delegerede retsakter m.m.

Med forslaget lægges der op til, at Kommissionen bemyndiges til at udstede delegerede retsakter i relation til:

- Certificering af vedvarende og kulstoffattige gasser
- Adskillelse af hhv. transmissionsselskaber, lagerselskaber og brintlagerselskaber.
- Certificering af transmissionsselskaber og brintoperatører fra tredjelande.
- Regionalt samarbejde mellem de regulerende myndigheder om grænseoverskridende forhold.
- Compliance med kommende netværkskoder og guidelines.
- Lagring af data hos markedsaktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse. Det forventes, at forslaget vil blive behandlet i ITRE-udvalget (Udvalget om Industri, Forskning og Energi).

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til, at forslagets mål om dekarbonisering af EU's samlede økonomi ikke kan opnås på nationalt niveau. Forslaget skal støtte en udvikling mod et indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser og brint, hvilket kræver fælles regler for at virke effektivt og for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på tværs af grænser og markeder.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, da et velfungerende indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser ikke kan opnås uden EU-reguleringen.

6. Gældende dansk ret

Det eksisterende gasdirektiv er gennemført i:

- Bekendtgørelse af lov om naturgasforsyning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020) med senere ændringslove, herunder L 923 af 18. maj 2021.
- Bekendtgørelse af lov om Energinet (lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020).
- Lov om Forsyningstilsynet (Lov nr. 690 af 8. juni 2018).
- Bekendtgørelse om regler for anmeldelse af priser og betingelser mv. for naturgasforsyning (bekendtgørelse nr. 822 af 27. juni 2014).
- Bekendtgørelse om forbrugeraftaler om levering af naturgas (bekendtgørelse nr. 1354 af 12. december 2014).
- Bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser over for slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. (bekendtgørelse nr. 2251 af 29. december 2020).
- Bekendtgørelse om oprindelsesgarantier for elektricitet og gas (bekendtgørelse nr. 1216 af 7. juni 2021).
- Bekendtgørelse om Forsyningstilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. (bekendtgørelse nr. 2249 af 29. december 2020).

- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af gassystemet (bekendtgørelse nr. 1047 af 28. maj 2021).
- Bekendtgørelse om certificering af transmissionsselskaber, som kontrolleres af en eller flere fysiske eller juridiske personer fra et eller flere lande uden for EU.
- Bekendtgørelse om undtagelser for større nye anlæg i naturgasinfrastrukturen (bekendtgørelse nr. 1411 af 16. december 2019).
- Bekendtgørelse om adgang til opstrømsrørledningsnet og til opstrømsanlæg (bekendtgørelse nr. 1410 af 16. december 2019)
- Bekendtgørelse om betaling for myndighedsbetaling i Energistyrelsen (bekendtgørelse nr. 1460 af 25. juni 2021).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i den nuværende udformning, vurderes det at medføre behov for ændringer af en række love og bekendtgørelser, jf. ovenfor under punkt 6., samt muligt behov for at fastsætte nye love og bekendtgørelser. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes potentielt at kunne få statsfinansielle konsekvenser, da forslaget medfører nye krav til virksomhederne, som der skal føres tilsyn og kontrol med. Regeringen vil analysere forslaget nærmere for at vurdere de statsfinansielle og administrative konsekvenser for at få afklaret, hvilke krav og regler der skal gennemføres.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Regeringen vil analysere forslaget nærmere med henblik på en vurdering af de samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne medføre væsentlige positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget forventes at give gode vækstmuligheder for danske virksomheder og private/offentlige partnerskaber. I Danmark forventes brint at blive produceret via elektrolyse med el fra vedvarende energikilder som input. Danmark har naturlige forudsætninger for at producere el fra vedvarende energikilder og er førende på feltet, hvilket i sig selv giver et godt fundament for at skabe vækst inden for brint og Power-to-X i bredere forstand. Regeringen vil analysere forslaget nærmere for at vurdere de erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vil bidrage til at skabe et europæisk marked for grønne gasser og brint, idet der kommer en ramme, som markederne kan udvikle sig inden for, jf. f.eks. at forslaget indfører krav om en integreret planlægning med fælles scenarier. Dette må forventes

at accelerere en udvikling mod vedvarende og kulstoffattige gasser og væk fra fossil naturgas, hvilket direkte gavner klimaet og miljøet. Jo hurtigere udfasningen af fossil naturgas sker, jo større er den positive klimaeffekt. Regeringen har i øvrigt som ambition at udfase fossil naturgas fra den individuelle opvarmning, hvilket forslaget kan understøtte.

8. Høring

Kommissionens forslag til en revision af gasdirektivet og gasforordningen ("Brint og Gaspakken"), er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022. Der er modtaget 10 høringssvar. Da det ikke er muligt at adskille, hvilke bemærkninger der er tilknyttet direktivet og forordningen, er bemærkningerne for begge forslag medtaget nedenfor. .

Evida hilser den europæiske Gaspakke velkommen og anerkender vigtigheden af fælles regulatoriske rammer for at kunne understøtte fremtidens brintmarked og tilhørende infrastruktur. Dette er yderst centralt for regeringens ønske, som tilkendegivet i strategien for grønne brændsler (PtX Strategien), om både at have et DSO og TSO-ejet brintinfrastruktur i Danmark.

Evida har seks fokuspunkter: 1) Evida ser det som et positivt værktøj at kunne bruge krydssubsidiering for at hjælpe et nyt brintmarked i gang, hvor der kan blive pålagt uforholdsmæssige høje omkostninger på de første aktører, der tilslutter sig brintsystemet. 2) Evida finder, at det er u hensigtsmæssigt, hvis der stilles krav om ejer-mæssig adskillelse af regulerede selskaber, såfremt der ikke er kommercielle interesser i de koncernforbundne selskaber, og der er mulighed for at hente synergier ved fælles ejerskab. 3) Evida påpeger, at der skal være fokus på definition af begreberne for *hydrogen network operator* og *hydrogen system operator*, således at der ikke skabes misforståelser. 4) Evida finder det positivt, at det foreslås, at der oprettes en europæisk DSO-sammenslutning, som det kendes i dag for TSO'erne. 5) Evida hilser forslaget om et nyt europæisk arbejdsforum for brint, ENNOH, velkommen og bakker op om formålet med fokus på både teknisk og markeds-mæssig udvikling af brintinfrastrukturen. 6) Evida er ligeledes positiv stemt over for, at der udarbejdes fælles netværksplaner mellem transmission og distribution.

Energinet's overordnede vurdering er, at forslagene ser positive ud. Den markedsbaserede tilgang fastholdes, og der er fokus på at fremme grønne gasser og på at få regler på plads for de kommende brintmarkeder. Ligeså finder Energinet det positivt, at de generelle konkurrenceregler, der kendes fra naturgas, også introduceres for brint. Selvom der kan være behov for at hjælpe et brintmarked på vej ved at bruge forskellige slags tiltag, er det vigtigt, at disse bliver brugt hensigtsmæssigt og varsomt, og at der ikke i udgangspunktet gives undtagelser.

Energinet er generelt bekymret over skævvridning i fokus og politisk prioritet mellem biometan og brint, når det kommer til at bane vejen for iblanding og ultimativt dekarbonisering af gassystemet. Generelt vurderer Energinet, at forordningen (reglerne

om gasforsynings sikkerhed) med fordel kunne gøre regler om beskyttede, solidaritetsbeskyttede og ikke-beskyttede kunder mindre detaljerede, så der i medlemslandene i højere grad er frihed til at vælge, hvilke forbrugere der skal beskyttes.

Energinet vurderer, at det er præmaturligt at fastlægge, at det er de samme områder, som det kendes i det eksisterende gasmarked, der skal dækkes af detaljerede regler. Dynamikken i brintsystemet spiller i høj grad sammen med dynamikken i elsystemet, hvor der er behov for at forløse et stort behov for fleksibilitet. Sammenhængen mellem fysik og marked på tværs af de to energisystemer skal derfor afspejles i de detaljerede regler, særligt hvad angår balanceringen af brintsystemet, tarifprodukter, kapacitetsallokering over grænser mv. Hertil forventer Energinet, at brugen af brintsystemet bliver markant anderledes, end den vi kender fra gassystemet, og derfor er Energinet også fokuseret på, at der i forslagene kun er tale om en brintsystemoperatør. Derfor kan en opdeling fra gasreguleringen med egentlige distributionsnet, som står for levering af gassen til slutforbrugere, ikke umiddelbart kopieres til brintsystemet. Det kan derimod give mening at skelne mellem det at operere et overordnet sammenhængende net, som også har eller vil få forbindelser til andre lande, og det at operere afkoblede net i industriklynger. Det er vigtigt at i udarbejdelse af reglerne for dette, at der skelnes til disse forskelle.

Energinet finder at det er positivt, at gas-TSO'erne efter forslaget mindst hvert andet år lave en samlet national 10-årig netudviklingsplan for gassystemet med bidrag fra alle infrastrukturoperatører. Dette er i overensstemmelse med den danske tilgang, hvor Energinet har til opgave at lave en Langsigtet Udviklingsplan (LUP).

Forsyningstilsynet (FSTS) er efter en umiddelbar vurdering overordnet set positiv over for EU-Kommissionens lovforslag vedrørende revision af Den tredje energipakke for gas. Dog anbefaler FSTS, at det sikres, at reguleret tredjepartsadgang for opstrømsnetværk både kommer til at gælde for naturgas og hydrogen, da den gældende model i Danmark har vist sig at give en mindre sikker retstilstand for markedsdeltagerne. FSTS støtter EU-Kommissionens forslag om unbundling af brintnetværksoperatører, idet Forsyningstilsynet finder det afgørende med ensartede konkurrencevilkår.

Ligeså støtter FSTS EU-Kommissionens forslag om, at de regulerende myndigheder (NRAs) får en central rolle i forhold til overvågning af brintmarkedet.

FSTS støtter EU-Kommissionens forslag vedrørende muligheden for, at ny infrastruktur (brint og gas) kan få en tidsbegrænset undtagelse fra bestemmelser i forordningen og gasdirektivet om f.eks. tredjepartsadgang og unbundling mv. FSTS vurderer i den sammenhæng, at ACER's rolle i processen er særlig vigtig og bør fastholdes. Derved imødegås forskelligartede og uigennemsigtige ordninger forhandlet på plads bilateralt mellem enkelte medlemsstater, hvis styrker i sådanne forhandlinger kan være ganske uens.

Dansk Industri (DI) hilser Europa-Kommissionens forslag til nyt direktiv og forordning for naturgas, grøn gas og brint velkommen. Der er behov for investeringer i gassystem- og gasinfrastrukturen, der er med til at fremme den grønne omstilling i EU og samtidig kan fremme markedet for grønne gasser, som biogas og brint mv.

Den europæiske forsyningssikkerhed vil fortsat være afhængig af adgang til gas, som er en meget vigtig del af energisystemet i mange EU-lande, men gassystemet skal udbygges og justeres, så der tages højde for nye gasser som grøn brint og biogas. Der er brug for en velfungerende infrastruktur til at fremme et marked for brint, og derfor er det vigtigt med et forslag til en ny regulering til en infrastruktur for brint. DI mener, at der er potentiale for anvendelse af langt mere biogas i det europæiske energimix, og DI hilser derfor forslag velkommen som fremmer anvendelsen af biogas, som DI betragter som et bæredygtigt brændsel på linje med andre vedvarende energikilder.

DI påpeger desuden, at det er vigtigt, at regeringen har vægt på at fjerne alle former for handelshindringer såsom forskellige slags gaskvalitet i hvert medlemsland. Ligeså skal regeringen sikre, at certifikat systemet er robust og troværdigt, mens det ikke bør være muligt at krydssubsidiere mellem gas- og brintinfrastruktur. Generelt er DI positiv over, at der tages udgangspunkt i den tankegang, der er i den eksisterende regulering, men at der også skal tages højde for, at brintmarkedet forventelig vil udvikle sig anderledes end markedet for naturgas. I forhold til bestemmelserne om nødforsyning og afbrydelighed i de foreslåede ændringer til den europæiske forsyningssikkerhedsforordning, ser DI gerne, at det nuværende kriterium for nødforsyning og afbrydelighed ændres fra en nødforsyning af opvarmningssegmentet og mindre gaskunder til en forsikringsordning, hvor alle kunder får adgang til at købe sig til en nødforsyning hos Energinet.

Dansk Energi (DE) støtter fuldt ud arbejdet med at udvikle en markedsramme, der kan sikre EU's stigende klima ambitioner. Det er stærkt nødvendigt at sikre, at der kan ske parallel udvikling af udbud, infrastruktur, marked og efterspørgsel efter forskellige typer af lav-karbon gas inklusiv brint. DE finder, at Gaspakken er et godt udgangspunkt for at sikre en udvikling af et grønt europæisk gassystem, hvor der er fokus på at tillade nationale løsninger.

DE er især positiv over for, at et brintmarked vil blive bygget op på principperne bag den eksisterende gas regulering, hvor der også tages højde for, at det er nødvendig med både regulatorisk og finansiel fleksibilitet. Ligeså finder de, at der skal være en klar skelnen mellem en systemoperatørs rolle og en rolle som producent eller forbruger (unbundling). Til sidst påpeger DE, at de er glade for, at EU-Kommissionen ønsker af afspejle el-direktivet i forhold til forbrugerrettigheder, konkurrence og gennemsigtighed.

Omvendt er DE bekymret for, at en differentieret tilgang til certificering af forskellige slags gasser vil gøre, at kravene til helt grønne gasser bliver unødigt højere end for dekarboniserede gasser. DE ser også gerne, at der kommer mere fokus på, hvordan

reguleringen kan monitorere og give incitamenter til at sløjfe forældet naturgasinfrastruktur.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på den foreslåede tilpasning af reguleringen for EU's interne marked vedvarende gas, naturgas og brint, så den i endnu højere grad reflekterer væsentlige hensyn som forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed og en omkostningseffektiv omstilling. Det er i den henseende vigtigt for L&F, at det interne marked for gas styrkes, så kapaciteten af naturgas og nye grønne gasser udnyttes optimalt på tværs af grænserne.

L&F finder, at i den grønne omstilling af gassystemet skal der tages hensyn til industriens behov for en høj forsyningsikkerhed og konkurrenceevne på det globale marked. Her er det vigtigt, at EU-reguleringen i højere grad bidrager til en bedre tværnational udnyttelse af gassen, ligesom en høj grad af teknologineutralitet er nødvendig for at sikre udbygningen af den mest optimale infrastruktur og produktion af grønne gasser.

Ligeså finder L&F, at medlemsstaterne skal have nogle bredere rammer til at fastlægge forsyningsprincipper bundet op på nationale afgrænsede forhold. Den nuværende regulering mangler fleksibilitet og understøtter ikke øvrige hensyn såsom fødevareresikkerhed og veterinære hensyn i forhold til muligheden for at afbryde gaskunder. L&F finder det positivt, at Kommissionen understreger, at medlemsstaterne skal have mulighed for at definere, hvem der må anses for at være udsatte gaskunder og derefter tilpasse sine indsatser for at beskytte denne gruppe.

Det er endeligt vigtigt for L&F, at reguleringen af nye forsyningsområder, såsom brint, bliver indrettet hensigtsmæssigt fra starten, så der sikres gennemsigtighed og konkurrence.

Brintbranchen byder EU-Kommissionens forslag velkommen, da Brintbranchen tænker, at elektrolyse har en afgørende rolle i det fremtidige energisystem og opnåelsen af Europas klimamålsætning. Det nye forslag sikrer, at målene i EUs brintstrategi kan opnås, og at et europæisk marked for brint kan udvikles på fornuftige vilkår frem til 2030.

Særligt er Brintbranchen bekymret for, at certificering af brintbaserede grønne gasser og lav-karbon gasser kommer til at ske på forskellige vilkår, hvilket kan skade Danmarks position, som et land der forventes primært at producere grønne gasser. Desuden mener Brintbranchen, at det er skuffende, at der ikke inkluderes konkrete krav til gennemsnitlige CO₂ reduktioner i gassystemet for som minimum 2030 og 2050. Omvendt er Brintbranchen positiv stemt over for forslaget om at etablere en fælles europæisk sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH) og reglerne om samarbejdet mellem TSO'er og DSO'er. Desuden finder Brintbranchen det også meget positivt, at EU-Kommissionen kommer med forskellige forslag til, hvordan brintmarkedet kan komme i gang ved f.eks. at acceptere krydssubsidiering i særlige situationer.

Brancheorganisationen for den danske vejgodstransport (ITD) støtter overordnet indførelsen af et fælles regelsæt for produktion, opbevaring og distribution af brint på et tidligt stadie i udviklingen af et international brintmarked. ITD er positiv over for etablering af et reguleret europæisk og international brintmarked til gavn for den grønne omstilling af lastbilerne. Det er afgørende, at et fælles regelsæt skaber rammerne for et åbent og konkurrencepræget marked for vedvarende brint og natur- og biogas, så anvendelsen af grønne brændstoffer bliver mere konkurrencedygtige sammenlignet med fossile brændstoffer.

ITD støtter overordnet gaspakkens fokus på at fremme internationalt samarbejde om distribution af brint og ibrugtagning af naturgasrør til brint. En fælles brintinfrastruktur på tværs af EU vil være centralt for at skabe en tilgængelig og effektiv infrastruktur til gavn for den tunge vejtransport i Danmark og EU. ITD ser derfor positivt på gaspakkens initiativer, der fremmer brintsystemoperatørers samarbejde på tværs af landegrænser og således fremmer samarbejdet om at opbygge en europæisk brintinfrastruktur i EU. ITD finder i den forbindelse det beklageligt, at gaspakken ikke indeholder konkrete initiativer, der fremmer koblingen af en europæisk infrastruktur med nye tankningsmuligheder.

ITD finder det formålsløs at fremme brint som brændstof i transportsektoren medmindre den anvendte strøm til elektrolyse og brintproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Forsyningssikkerhed og tilgængelighed af billig vedvarende brint på tværs af EU er centralt for at sikre en sammenhængende grøn logistik og transportrute og for at opnå reelle klimaeffekter.

Wind Denmark byder EU-Kommissionens forslag til revidering af henholdsvis gasforordningen og gasdirektivet velkommen, da det først og fremmest etablerer det nødvendige og lovgivningsmæssige grundlag for, at dedikeret brintinfrastruktur kan etableres og driftes. Desuden finder Wind Denmark det positivt, at begge forslag opstiller hegnspæle, der dels påkræver, at konverteringen eller etableringen af ny gasinfrastruktur skal ske på baggrund af realistiske fremskrivninger, herunder en klar finansieringsplan herfor. Dels forbyder, at der må indgås fossile gaskontrakter, som strækker sig længere end til 2049 – et årstal der med fordel kan fremrykkes til senest 2040.

Wind Denmark bemærker, at til trods for at gaspakken indeholder en lang række positive elementer i forhold til realiseringen af dedikeret brintinfrastruktur, er det dog stadig tvivlsomt, om det vil være tilstrækkeligt i den indledende udvikling, hvor den bookedede kapacitet må forventes at være lav i forhold til den tekniske kapacitet. Derfor ser Wind Denmark det som nødvendigt med endnu mere fokus på, hvilke virkemidler, der kan bruges til at udvikle et brintmarked. Der skal dog være fokus på, at særregler og rabatter bruges hensigtsmæssigt og med solnedgangsklausuler for på lang sigt at forbedre konkurrencen. Desuden vil Wind Denmark gerne have at der er fokus på, hvordan gaskvaliteten fastsættes for brint, så man undgår eventuelle handelshindringer på tværs af landegrænser. Dertil påpeger Wind Denmark, at krav til

lavemissionsgasser bør være lige så restriktive som for VE-brint, da det ellers vil skævrive konkurrencen.

Det er Wind Denmarks klare position, at det generelt bør være TSO/DSO'ens ansvar at udbygge det bagvedliggende net – el såvel som gas – iht. at understøtte den grønne omstilling. I den forbindelse vil Wind Denmark gerne flage, at EU-Kommissionens forslag på VE-gas området går imod den retning, som et politisk dansk flertal har besluttet ift. udbygningen af elnettet i forbindelse med tilkobling af VE-anlæg. I forslaget kræves det, at VE-producenterne el-anlæg både skal betale for tilkobling og udbygning af det bagvedliggende net.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

Regeringen ser en grøn omstilling af EU's gassektor som et vigtigt element i at indfri EU's klimamål i 2030 og 2050 og hilser revisionsforslaget velkommen. Regeringen finder det også vigtigt, at forslaget bidrager til ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser".

Regeringen støtter generelt op om en udvikling på gasmarkedet, der giver muligheder for at transportere og handle med både grønne gasser og brint. Dette er i tråd med regeringens strategier for henholdsvis grøn gas og grønne brændstoffer (PtX strategi). Danmark er et af de førende lande inden for biogas, og andelen af opgraderet biogas i det danske gasforbrug udgør i dag omkring 25 pct. Regeringen arbejder derfor for så gode og fleksible rammer som muligt for grønne gasser, herunder et velfungerende certifikatsystem og fælles rammer for gaskvalitet.

Der er desuden flere kommercielle danske brintprojekter under planlægning, og disse projekter kan blive hjulpet på vej af klare og forudsigelige markedsrammer og regler for ejerskab. Forslaget skaber for første gang en fælles europæisk lovramme for brint, hvilket regeringen generelt støtter. Samtidig stemmer forslagets fokus på brint godt overens med regeringens ønske om at udarbejde en national brintregulering, som det fremgår af udspillet "Fremtidens grønne brændstoffer" fra december 2021.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har endnu ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.